

Vergaderjaar 2015–2016

34 350 XVII

**Wijziging van de begrotingsstaat van
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar
2015 (wijziging samenhangende met de
Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2015 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII);

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Voorstel van wet

Door middel van het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld de uitgaven van de begroting 2015 van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) per saldo met EUR 69,5 miljoen te verhogen.

2. Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2015 van hoofdstuk XVII van de begroting van het Rijk.

In de toelichting worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking toegelicht. Ten slotte volgt per artikel de nieuwe stand en een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Per artikel is een tabel opgenomen met de mutaties. De toelichting per beleidsartikel heeft betrekking op de kolom mutaties suppletoire begroting. Het aantal activiteiten en het aantal financiële instrumenten van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is aanzienlijk. Om de leesbaarheid te waarborgen worden daarom alleen de financiële instrumenten die meer dan 3 procent van het artikelonderdeel uitmaken opgenomen in de financiële tabel. Dat betekent dat er in sommige gevallen geen uitputtende opsomming is van de financiële instrumenten per artikelonderdeel.

Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften en de Comptabiliteitswet van 2001 dienen de opmerkelijke verschillen tussen de oorspronkelijke en huidige raming te worden toegelicht. Op uitgavenniveau is voor deze toelichting een norm gehanteerd waarbij voor de beleidsartikelen afwijkingen van 10% of meer, met een minimum van EUR 2 miljoen, ten opzichte van de stand van de eerste suppletoire begroting 2015 op sub-artikelniveau zijn opgenomen. Voor verplichtingen wordt de norm van 10% op artikelniveau aangehouden.

3. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2015

Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII):

Het voorstel is om de uitgaven voor 2015 per saldo te verhogen met EUR 69,5 miljoen. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door een saldo van mutaties op de beleidsartikelen 1, 4 en 5 (zie hieronder).

Vanwege de, sinds augustus 2015, verhoogde vluchtelingeninstroom wordt de asielraming aangepast naar 58.000 voor 2015. De verhoogde raming heeft gevolgen voor de toerekening aan ODA van de eerstejaarsopvang voor vluchtelingen uit DAC-landen. Voor 2015 wordt er EUR 350 miljoen additioneel beschikbaar gesteld voor de eerstejaarsopvang. Onderuitputting bij verschillende departementen wordt ingezet als dekking.

In aanvulling op het bovenstaande vindt u hieronder een overzicht van de meest in het oog springende wijzigingen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting 2015 van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII):

Toelichting

Artikel 1

Een lagere liquiditeitsbehoefte bij de RVO leidt tot een teruggave van bijna EUR 12 miljoen (non-ODA) op sub-artikel 1.2. De onderuitputting van EUR 32 miljoen op het thema private sectorontwikkeling op sub-artikel 1.3 is grotendeels toe te schrijven aan de onderuitputting op de programma's ORIO en DRIVE en een lagere bevoorschotting van de RVO voor de uitvoering van lopende programma's. Op sub-artikel 1.4 is het budget voor het DGGF neerwaarts bijgesteld met EUR 73,6 miljoen in lijn met de uitgavenraming op aangegane verplichtingen.

Artikel 4

Het kabinet heeft in 2.015 EUR 110 miljoen extra beschikbaar gesteld voor opvang van vluchtelingen in de Syrië-regio. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het reguliere noodhulpbudget op sub-artikel 4.1. Voorts is EUR 5 miljoen extra uitgetrokken voor noodhulp aan Jemen. Deze bijdrage is reeds vermeld in de Kamerbrief d.d. 21 mei 2015 maar was nog niet verwerkt in de Voorjaarsnota.

Artikel 5

De koersverliezen op de euro lopen in 2015 naar verwachting op naar EUR 80 miljoen. Deze kosten worden geboekt op sub-artikel 5.2. Verder wordt sub-artikel 5.3 migratie en ontwikkeling met EUR 6 miljoen verhoogd naar EUR 15 miljoen als uitvloeisel van het Bed, Bad, Brood-akkoord.

1. Toelichting per beleidsartikel

Beleidsartikel 1

Beleidsartikel 1 Duurzame handel en investeringen		Stand	Stand 1e	Mutaties 2e	Stand 2e
Bedragen in EUR 1.000		ontwerp- begroting 2015	suppletioire begroting 2015	suppletioire begroting 2015	suppletioire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		321.663	323.239	361.755	684.994
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		515.497	513.825	- 117.553	396.272
1.1	<i>Versterkt internationaal handelssysteem, met aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen</i>	13.494	13.494	- 9	13.485
	<i>Opdrachten</i>				
	waarvan beleidsondersteuning internationaal ondernemen	2.489	2.489		2.489
	<i>Bijdrage (inter)nationale organisaties</i>				
	Contributies internationaal ondernemen	5.670	5.670		5.670
	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	5.085	5.085	- 9	5.076

Beleidsartikel 1 Duurzame handel en investeringen Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
1.2	<i>Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringsposi- tie en economische naamsbe- kendheid</i>	71.714	71.589	– 11.800	59.789
	<i>Subsidies</i>				
	Starters International Business (SIB)/ Programma Strategische Beurzen	4.940	4.815	– 2.000	2.815
	Partners for International Business (PIB)	8.400	8.400	– 4.600	3.800
	Financieringsfaciliteit/ Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsstudies (DHI)	15.000	15.000	– 7.000	8.000
	FOM			4.000	4.000
	Package4growth non-ODA	730	730		730
	Overig Programmatische Aanpak	3.104	3.104	– 1.000	2.104
	PSO/2g@there	3.576	3.576	– 2.000	1.576
	<i>Leningen</i>				
	Finance for International Business (FIB)	3.965	3.965		3.965
	<i>Bijdragen aan agentschappen</i>				
	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	26.072	26.072		26.072
	Versterking economische functie (NBSO's via RVO)	5.927	5.927	800	6.727
1.3	<i>Versterkte private sector en een verbeterd investeringskli- maat in ontwikkelingslanden</i>	280.289	278.742	– 32.144	246.598
	<i>Bijdragenovereenkomst</i>				
	Landenprogramma's ondernemingsklimaat	14.000	15.342	– 3.493	11.849
	Bedrijfsmatige technische bijstand	1.709	1.709		1.709
	<i>Subsidies</i>				
	Transitiefaciliteit	1.700	2.080	543	2.623
	Marktontwikkeling in het kader van private sector develop- ment	41.759	41.759	10.087	51.846
	Wet en regelgeving	15.172	11.070	– 122	10.948
	Financiele sectorontwikkeling	19.572	19.572	1.274	20.846
	versterking privaat onderne- merschap	51.756	55.431	– 5.000	50.431
	Infrastructuurontwikkeling	68.994	69.658	– 27.838	41.820
	Samenwerking bedrijfsleven en PPP's	12.950	13.645	– 3.160	10.485
	Bedrijfsleveninstrumentarium	6.382	6.382		6.382
	Technische assistentie DGGF	14.000	10.300	– 3.469	6.831
	<i>Bijdragen aan agentschappen</i>				
	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	19.500	20.000	1.000	21.000
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>				
	International Labour Organiza- tion	5.167	5.217	– 4	5.213
	Partnershipprogramma ILO	5.000	5.000		5.000
	International Finance Corporation	2.628	2.628	– 2.628	0

Beleidsartikel 1 Duurzame handel en investeringen Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
1.4	<i>Dutch good growth fund: intensivering van ontwikke- lingsrelevante investeringen in en handel met ontwikkelings- landen door het Nederlandse en het lokale bedrijfsleven, met de focus op het MKB en bij uitzondering en onder condities grootbedrijf</i>	150.000	150.000	– 73.600	76.400
	Programma's Dutch Good Growth Fund	150.000	150.000	– 73.600	76.400
	Ontvangsten	7.267	7.267	5.000	12.267
1.10	<i>Versterkt internationaal handelssysteem met aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen</i>	7.267	7.267	5.000	12.267

Verplichtingen

De stijging van het verplichtingenbudget komt voor EUR 295 miljoen voor rekening van de programma's DRIVE en Development2Build. Daarnaast wordt EUR 25 miljoen aan verplichtingenbudget toegekend ten behoeve van de LEAD-regeling die zich richt op het stimuleren van lokaal ondernemerschap en werkgelegenheid voor Afrikaanse jongeren. Voorts worden nieuwe verplichtingen aangegaan voor het Initiatief Duurzame Handel (IDH), Trade Mark East Africa en het Health Insurance Fund (HIF). Daartegenover staat een verlaging van het verplichtingenbudget van het DGGF van EUR 150 miljoen. Deze verplichting is reeds in 2014 aangegaan.

Uitgaven

Artikel 1.2

De daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere liquiditeitsbehoefte bij uitvoerder RVO op diverse programma's. De bevoorschotting is neerwaarts bijgesteld. Daarnaast is er op dit sub-artikel sprake van een verhoging vanwege door de uitvoerder gedeclareerde schade die is ontstaan onder de garantieregeling Financieel Opkomende Markten (FOM).

Artikel 1.3

De daling op dit sub-artikel is een saldo en wordt met name veroorzaakt door de onderuitputting op het budget voor infrastructuurontwikkeling, door de vertraagde ontwikkelfase en uitvoering van ORIO-projecten en de omvorming van het instrumentarium van ORIO naar DRIVE. Daarnaast valt de bevoorschotting van de RVO voor de uitvoering van lopende programma's lager uit dan geraamd. Ook op de overige instrumenten is sprake van een lagere liquiditeitsbehoefte op lopende verplichtingen. Daartegenover staat een verhoging van het budget voor marktontwikkeling (waaronder de bijdragen aan het Initiatief Duurzame Handel en Trade Mark East Africa).

Artikel 1.4

De mutatie op dit sub-artikel betreft een aanpassing van de uitgavenraming op aangegane verplichtingen onder het DGGF. In dit verband verwijs ik tevens naar de Mid Term Review van het DGGF die onlangs aan Uw Kamer is gestuurd.

Ontvangsten

Uit de begrotingsreserve (non-ODA) voor de Faciliteit Opkomende Markten (FOM) zal in de periode 2015–2017 in totaal EUR 25 miljoen ter beschikking worden gesteld voor de LEAD-regeling (zie hierboven onder verplichtingen). In 2015 betreft het een bedrag van EUR 5 miljoen dat op het ontvangstenartikel 1.10 wordt geboekt.

Beleidsartikel 2

Beleidsartikel 2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheden water Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		442.237	722.755	– 162.783	559.972
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		561.053	561.867	– 27.699	534.168
2.1	<i>Toename van voedselzekerheid</i>	303.795	303.795	– 14.070	289.725
	<i>Subsidies</i>				
	Internationaal onderwijspro- gramma	32.700	32.700	100	32.800
	Duurzame voedselproductie	51.250	59.456	2.000	61.456
	Marktontwikkeling in het kader voedselzekerheid	39.332	33.000	– 15.000	18.000
	Voeding	17.200	17.200	4.300	21.500
	<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>				
	Partnerschapsprogramma FAO	2.500	2.500		2.500
	versterking ruraal onderne- mersklimaat	20.000	15.000	5.500	20.500
	Landenprogramma's voedselze- kerheid	140.813	143.393	– 10.970	132.423
2.2	<i>Verbeterd waterbeheer, drinkwater en sanitatie</i>	173.157	173.157	– 13.104	160.053
	<i>Subsidies</i>				
	Integraal waterbeheer	19.937	19.937	12.063	32.000
	Drinkwater en sanitatie	31.960	32.460	3.000	35.460
	<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>				
	Wereldbank	10.000	10.000		10.000
	Landenprogramma's integraal waterbeheer	59.611	59.295	– 16.869	42.426
	Landenprogramma's drinkwater en sanitatie	51.649	51.350	– 11.218	40.132
2.3	<i>Duurzaam gebruik natuurlijke hulpbronnen, tegengaan van</i>				

Verplichtingen

De verlaging op dit beleidartikel is grotendeels het gevolg van verlagingen op centrale en decentrale waterbudgetten. Het stopzetten van het waterprogramma in Benin leidt tot een verlaging van de verplichtingenbudgetten voor activiteiten op het gebied van drinkwater en sanitatie en integraal waterbeheer met in totaal EUR 73 miljoen. In Rwanda wordt circa EUR 20 miljoen wegens vertragingen doorgeschoven naar 2016. Het verplichtingenbudget voor centrale waterprogramma's wordt met ruim EUR 55 miljoen verlaagd, m.n. omdat een nieuwe verplichting voor het Fonds Duurzaam Water pas in 2016 zal worden aangegaan.

Uitgaven

Geen toelichting.

Beleidsartikel 3

Beleidsartikel 3 Sociale vooruitgang Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		1.587.610	1.611.980	- 229.064	1.382.916
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		941.934	941.677	- 27.052	914.625
3.1	<i>Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids</i>	389.784	386.784	- 14.178	372.606
	<i>Subsidies</i>				
	waarvan centrale programma's SRGR & HIV/aids	119.193	124.640		124.640
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>				
	SRGR (Unicef)	10.000	10.000		10.000
	UNAIDS	20.000	20.000		20.000
	SRGR; Strategische Alliantie Internationale NGO's	1.500	7.500	775	8.275
	Global Fund to Fight Aids, Malaria and Tuberculosis	55.000	55.000		55.000
	UNFPA	70.000	60.000	- 5.000	55.000
	WHO-PAHO	6.713	6.713	- 729	5.984
	Partnershipprogramma WHO Landenprogramma's SRGR & HIV/aids	10.216	11.683	- 1.774	9.909
		89.009	91.248	- 7.450	83.798
	3.2 <i>Gelijke rechten en kansen voor vrouwen</i>	43.510	43.510	- 1.454	42.056
	<i>Subsidies</i>				
	Vrouwenrechten en gendergelijkheid	32.139	31.739		31.739
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>				
	UNWOMEN	6.000	6.000		6.000
	Landenprogramma's gelijke rechten en kansen voor vrouwen	5.371	5.771	- 1.454	4.317
3.3	<i>Versterkt maatschappelijk middenveld</i>	452.340	452.366	- 9.566	442.800

Beleidsartikel 3 Sociale vooruitgang Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
<i>Subsidies</i>					
	Vakbondsmedefinancierings- programma	12.000	12.000	600	12.600
	SNV programma	55.000	55.000	– 10.000	45.000
	Medefinancieringsstelsel	382.000	382.000		382.000
	Twinningfaciliteit Suriname	3.340	3.366	– 166	3.200
3.4	<i>Toename van het aantal goed opgeleide professionals, versterking van hoger- en beroepsonderwijsinstellingen en het bevorderen van beleidsrelevant onderzoek</i>	56.300	59.017	– 1.854	57.163
<i>Subsidies</i>					
	Onderzoekprogramma's	4.363	4.403	– 640	3.763
	Onderwijsprogramma's	800	800		800
	Internationale hoger onder- wijsprogramma's	43.710	44.203		44.203
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	Internationale onderwijsinsti- tuten	477	477	– 392	85
	Landenprogramma's hoger onderwijs	4.000	4.000		4.000
	Landenprogramma's onderwijs algemeen	2.950	4.600	– 788	3.812

Verplichtingen

De verplichtingen voor het Accountabilityfonds, het Voice Fonds en het SRGR Fonds worden in 2016 aangegaan. Daarnaast wordt het budget voor het Health Insurance Fund (HIF) om beleidsinhoudelijke redenen overgeheveld naar beleidsartikel 1 (zie aldaar). Dit leidt tot een verlaging van het verplichtingenbudget op artikel 3 van circa EUR 198 miljoen. In een aantal landenprogramma's (o.m. Ethiopië, Rwanda, Mozambique) en regionale programma's (Grote Meren) is de start van nieuwe activiteiten op het gebied van hiv/aids en SRGR eveneens uitgesteld naar 2016. Dit leidt tot een teruggave van circa EUR 72 miljoen. Daarentegen leiden versnellingen in Mozambique tot een verhoging van EUR 36,5 miljoen.

Uitgaven

Geen toelichting.

Beleidsartikel 4

Beleidsartikel 4 Vrede en veiligheid voor ontwikkeling Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		370.379	549.121	164.966	714.087
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		398.571	598.571	95.461	694.032

Beleidsartikel 4 Vrede en veiligheid voor ontwikkeling		Stand ontwerp-begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
Bedragen in EUR 1.000		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
4.1	Humanitaire hulp	205.017	205.017	116.381	321.398
	Bijdragen (inter)nationale organisaties				
	UNHCR	33.000	33.000		33.000
	Wereldvoedselprogramma	36.000	36.000		36.000
	UNRWA	13.000	13.000		13.000
	Noodhulpprogramma's	123.017	123.017	116.381	239.398
4.3	Rechtstaatontwikkeling, wederopbouw, vredesopbouw, versterkte legitimiteit van democratische structuren en tegengaan van corruptie	193.554	223.554	- 20.920	202.634
	Bijdragen (inter)nationale organisaties				
	Landenprogramma's legitieme en capabele overheid		2.777	- 527	2.250
	Landenprogramma's functionerende rechtsorde	57.879	92.064	- 3.415	88.649
	Midden Amerika programma	10.100	9.000		9.000
	Landenprogramma's inclusieve en politieke processen; vredesdialoog en conflictpreventie	7.800	7.800	- 3.839	3.961
	Functionerende rechtsorde	10.000	9.000		9.000
	Inclusieve politieke processen: vredesdialoog en conflictpreventie	40.300	40.057		40.057
	Vredesdividend: werkgelegenheid en basisvoorzieningen	56.000	46.050	- 15.000	31.050
	Legitieme en capabele overheid	19.275	17.850	73	17.923
4.4	Noodhulpfonds	0	170.000		170.000
	Bijdragen (inter)nationale organisaties				
	Noodhulpfonds	0	170.000		170.000

Verplichtingen

De mutatie hangt grotendeels samen met de verhoging van het noodhulpbudget. Er worden voor circa EUR 300 miljoen nieuwe verplichtingen aangegaan voor bijdragen aan het Internationale Rode Kruis, UNICEF, UNWRA en het *Central Emergency Response Fund* (CERF) van de Verenigde Naties. Onder het centrale budget voor vredesdialoog en conflictpreventie wordt de bijdrage aan een aantal meerjarige strategische partnerschappen vernieuwd. Daarentegen worden de centrale budgetten voor legitieme en capabele overheid en voor vredesdividend verlaagd met circa EUR 125 miljoen, met name als gevolg van vertragingen. Tenslotte leidt de instabiliteit in Zuid-Soedan tot een verlaging van het verplichtingenbudget voor activiteiten op het terrein van functionerende rechtsorde met ruim EUR 20 miljoen.

Uitgaven

Artikel 4.1

Het kabinet heeft in 2.015 EUR 110 miljoen extra beschikbaar gesteld voor opvang van vluchtelingen in de Syrië-regio. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het reguliere noodhulpbudget. Deze verhoging wordt gedekt door het naar voren halen van positieve BNI-bijstellingen in 2016 en 2020. Voorts is EUR 5 miljoen extra uitgetrokken voor noodhulp aan Jemen. Deze bijdrage is reeds vermeld in de Kamerbrief d.d. 21 mei 2015 maar was nog niet verwerkt in de Voorjaarsnota. Tenslotte stijgt het budget voor (non-ODA) noodhulp aan niet-DAC landen met EUR 1,4 miljoen. Dit budget is ingezet voor de vluchtelingencrisis in Griekenland (Special Mediteranean Initiative/UNHCR), de Nederlandse laborantenteams in de ebolacrisis en noodhulp aan Dominica (inzet van het marineschip Zs. Ms. Pelikaan en een helikopter).

Beleidsartikel 5

Beleidsartikel 5 Versterkte kaders voor ontwikkeling Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire ontwerpbe- groting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
Verplichtingen		21.217	30.246	107.544	137.790
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal		58.110	97.728	146.482	244.210
5.1	Versterkte multilaterale betrokkenheid	159.617	163.814	3.064	166.878
	Bijdragen (inter)nationale organisaties				
	UNDP	17.500	17.500		17.500
	UNICEF	14.000	14.000		14.000
	UNIDO	1.950	1.950	– 10	1.940
	Middelenaanvulling multilaterale banken en fondsen	104.296	108.493		108.493
	Kapitaalaanvullingen multilaterale banken en fondsen	5.498	5.498	446	5.944
	Speciale multilaterale activiteiten	7.373	7.373	2.628	10.001
	Assistent-deskundigen programma	9.000	9.000		9.000
5.2	Overig armoedebeleid	– 110.507	– 75.086	137.418	62.332
	Bijdragen (inter)nationale organisaties				
	Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	12.011	12.011	– 1.100	10.911
	Voorlichting op het terrein van ontwikkelingssamenwerking	9.350	9.350	– 100	9.250
	Schuldverlichting	48.667	48.667	– 1.002	47.665
	Unesco	2.000	4.400		4.400
	Overige				
	Koersverschillen	pm	pm	80.000	80.000
	nog te verdelen i.v.m. wijzigingen BNI en/of toerekeningen	– 182.535	– 149.514	59.620	– 89.894
5.3	Bijdrage aan migratie en ontwikkeling	9.000	9.000	6.000	15.000

Beleidsartikel 5 Versterkte kaders voor ontwikkeling Bedragen in EUR 1.000		Stand ontwerp- begroting 2015	Stand 1e suppletoire ontwerpbe- groting 2015	Mutaties 2e suppletoire begroting 2015	Stand 2e suppletoire begroting 2015
		(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	<i>Subsidies</i>				
	Migratie en ontwikkeling	3.100	3.100		3.100
	<i>Diversen</i>				
	Migratie en ontwikkeling	5.900	5.900	6.000	11.900
	Ontvangsten	79.542	79.792	744	80.536
5.20	<i>Ontvangsten en restituties met betrekking tot leningen</i>	48.366	48.616		48.616
5.21	<i>Ontvangsten OS</i>	31.176	31.176	744	31.920
5.22	<i>Koersverschillen OS</i>	pm	pm		0

Verplichtingen

Tijdens de *Finance for Development*- bijeenkomst in Addis Abeba in augustus jl. heeft Nederland toegezegd zijn inspanningen op het gebied van *domestic revenue mobilisation* te verdubbelen. In dat kader wordt het verplichtingenbudget op dit artikel verhoogd met EUR 9,4 miljoen ten behoeve van bijdragen aan de *African Regional Technical Assistance Centers* (AFRITAC) van het IMF en het IMF *Topical Trust Fund*. Ten behoeve van een bijdrage aan de Stichting NCDO die aanvankelijk in 2014 was voorzien, wordt het verplichtingenbudget verhoogd met EUR 12 miljoen.

Uitgaven

Artikel 5.2

De koersverliezen op de euro lopen in 2015 naar verwachting op naar EUR 80 miljoen.

Voorts betreft de mutatie op sub-artikel 5.2 een technische bijstelling en wordt verklaard doordat de BNP-korting bij Tweede Suppletoire Begroting voor EUR 60 miljoen is ingevuld. De nog te verdelen BNP-korting, die in de BHOS-begroting als een negatief bedrag wordt opgenomen op dit sub-artikel, daalt hierdoor van EUR 150 miljoen (Eerste Suppletoire Begroting) naar EUR 90 miljoen (Tweede Suppletoire Begroting), hetgeen leidt tot een verhoging van sub-artikel 5.2.

Artikel 5.3

Het Bed, Bad, Brood-akkoord leidt tot een verhoging van het budget voor migratie en ontwikkeling met EUR 6 miljoen.

Ontvangsten

Geen toelichting.